

**Hallituksen esitys Eduskunnalle valtion vientitakuista
annetun lain 10 §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että valtion erityisrahoitusyhtiön Finnvera Oyj:n valtuuksia myöntää valtion vientitakuista lisättäisiin. Valtion vientitakuista annettua lakia ehdotetaan esityksessä muutettavaksi siten, että vientitakuiden ja suojautumisjärjestelyjen yhteenlaskettu vastuun enimmäismäärä korotettaisiin nykyisin voimassa olevasta 10 miljardista

eurosta 2,5 miljardilla eurolla 12,5 miljardiin euroon. Esityksen tarkoituksena on osaltaan turvata viennin rahoituksen saataavuus rahoitusmarkkinoiden häiriön aikana.

Lakiesitys on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2009.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Valtion vientitakuista annetussa laissa (422/2001), jäljempänä vientitakuulaki, säädetään valtion vientitakuutoimintaan sovellettavista ehdoista ja periaatteista. Vientitakuutoiminnan tarkoituksena on vahvistaa Suomen taloudellista kehitystä edistämällä vientiä ja yritysten kansainvälistymistä. Vientitakuut myönnetään viennistä tai ulkomaille suoritettavasta investoinnista syntyvän tappionvaaran varalle. Vientitakuiden myöntämisen lähtökohtana on suomalainen intressi. Vientitakuutoiminnan peruslähtökohtana on kansainvälisten sopimusvelvoitteiden ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti pitkän aikavälin itsekannattavuus. Valtion talousarvion ulkopuolisesta valtioneuvoston rahastosta katetaan vientitakuutoiminnan mahdollinen alijäämä, jos Finnvera Oyj:n taseeseen sisältyvän tappiokorvausrahaston varat eivät riitä korvaamaan alijäämää.

Valtion vientitakuista annetun lain 10 §:n mukaan valtion vientitakuiden ja suojautumisjärjestelyjen kokonaisvastuu saa olla enintään 10 miljardia euroa. Vientitakuiden myöntämisen enimmäisvastuurajaa korotettiin lain muutoksella (1139/2008) vuoden 2009 alusta lukien 2,1 miljardilla eurolla.

Vientitakuut myöntää ja niitä hallinnoi valtion erityisrahoitusyhtiö Finnvera Oyj. Finnvera Oyj myös vahvistaa vientitakuisiin sovellettavat yleiset sopimusehdot ja tekee vientitakuuihin liittyvät sopimukset ja sitoumukset sekä suojautumisjärjestelyt. Vientitakuulain 10 §:n mukaista 10 miljardin euron enimmäisvastuuta laskettaessa otetaan huomioon voimaan tulleiden vientitakuiden aiheuttama takuuvastuu taatulta pääomalta ilman muita pääoman lisäksi mahdollisesti korvattavaksi tulevia eriä kokonaan ja sitovien takuutarjousten aiheuttamasta taatulle pääomalle tulevasta takuuvastuusta vastaavasti puolet.

Vientitakuuta oli vuoden 2008 lopussa voimassa 5 miljardia euroa, vientitakuulain 10 §:n mukainen kirjanpidollinen vastuukanta oli noin 6,8 miljardia euroa ja vientitakuuhakemuksia oli käsittelyssä noin 4,5 miljardin euron arvosta.

Suomalaista vientiä tuetaan vientitakuiden ohella Finnvera Oyj:n tytäryhtiön Suomen Vientiluotto Oy:n kautta annetuilla julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta annetun lain (1137/1996), jäljempänä korontasauslaki, mukaisilla korontasausluotoilla ja kuluvan vuoden alusta määräajaksi käyttöön otetulla jälleenrahoitusmallin mukaisilla jälleenrahoitusluotoilla. Suomen Vientiluotto

Oy hallinnoi korontasausjärjestelmää valtion puolesta ja lukuun. Korontasausluottojen myöntämisvaltuus nostettiin vuoden 2009 alusta korontasauslain muutoksella (1138/2008) 6 miljardiin euroon.

Suomen Vientiluotto Oy:ssä on valmistelussa olevia korontasausohjelmia noin 6,3 miljardia euroa. Niistä osaan on haettu myös Finnvera Oyj:n takausta. Korontasausohjelmien sopimuskanta oli vuoden 2008 lopussa noin 2 miljardia euroa, tarjouskanta 4,8 miljardia euroa ja vahvistuskanta, jossa kauppasopimus on allekirjoitettu, oli 2,3 miljardia euroa.

Korontasausjärjestelmän ongelmana nykyisessä suhdannetilanteessa on, että sen riippuvuus pankkien myöntämästä luotonannosta on johtanut pankkien likviditeettiongelman vuoksi järjestelmän toimimattomuuteen. Ongelman hoitamiseksi otettiin Suomessa kuluvan vuoden alusta käyttöön julkisesti tuetussa viennin rahoituksessa niin sanottu jälleenrahoitusmalli.

Jälleenrahoitusmallissa Suomen Vientiluotto Oy jälleenrahoittaa markkinoilta hankituilla varoilla suomalaisen tai ulkomaisen pankin kautta Suomesta tapahtuvaa vientikaupan edellyttämää pitkäaikaista luotonantoa. Vuoden 2009 talousarviossa varauduttiin 1,2 miljardin euron vientihankkeiden rahoittamiseen, josta 500 miljoonaa euroa valtion varainhankintaan ja 700 miljoonaa euroa Finnvera Oyj:n varainhankintaan perustuen. Vientiluotot myönnetään OECD:n vientiluotosopimuksen ehtojen mukaisina. Luottojen korko voi olla vaihtuvakorkoinen tai kiinteä CIRR-ehtoinen.

Jälleenrahoitusmallin piiriin tulevissa vientihankkeissa edellytetään aina valtion vientitakuuta. Tämä on tärkeää sen vuoksi, että jälleenrahoitusmallissa Suomen Vientiluotto Oy:lle syntyvää pankkiriskiä voidaan pienentää vientitakuukatteen määrällä. Jälleenrahoitusmallin soveltamisen kytkentä vientitakuuihin on tärkeää myös sen vuoksi, että tällöin voidaan riskien arviointi suorittaa Finnvera Oyj:n toimesta mahdollisimman asiantuntevasti.

Rahoitusmarkkinoiden häiriön johdosta lähes kaikki EU- ja OECD-maat ovat ilmoittaneet viennin rahoituksen osalta kansallisesta rahoitukseen tai vientitakuuihin liittyvistä tukipaketeista.

2 Ehdotetut muutokset

Monissa ostajamaissa pankit ovat edelleen kiristäneet asiakkaiden rahoitusta ja yritysten mahdollisuudet investointeihin jäävät usein rahoituksen puuttuessa toteutumatta. Näin tapahtuu myös hyvien yritysten kohdalla ja jopa sovitujen kauppojen osalta. Osa tilauksista voitaisiin pelastaa tarjoamalla valtion hankkimaa rahoitusta. Jotta pankit voivat tähän sitoutua, ne tarvitsevat jo rahoitusehdotusta tehdessään riittävän varmuuden rahoituksen saatavuudesta ja sen ehdoista. Lisäksi Suomen viennin rahoituksen erityisjärjestelyt eivät ole määrältään eivätkä ehdoiltaan kilpailukykyisiä esimerkiksi Ruotsiin ja Saksaan verrattuna. Näistä syistä vuoden 2009 ensimmäisessä lisätalousarvioesityksessä esitetään 2,5 miljardin euron lisävaltuutta jälleenrahoitusluottojen myöntämiseksi.

Jälleenrahoitusluottojen myöntämismäärän suuruuden arviointi on erittäin vaikeaa, koska siihen vaikuttavat monet tekijät, kuten saavatko viejämme kauppoja sekä jälleenrahoitukselle asetettavat ehdot. Finnvera Oyj:ssä on arvioitu olevan 3 miljardin euron määrästä hankkeita, jotka voisivat tulla rahoitettaviksi jälleenrahoitusmallissa. Jälleenrahoituksen tarve riippuu kuitenkin hankkeiden edistymisestä, kauppojen toteutumisesta sekä jälleenrahoituksen ehdoista.

Pankit ovat jo tällä hetkellä esittäneet Vientiluotto Oy:lle noin 2 miljardin euron arvosta hankkeita, jotka voisivat tulla jälleenrahoituksen piiriin. Määrä on osaksi päällekkäin Finnvera Oyj:lle esitettyjen hankkeiden kanssa.

Suomalaisten viejien kilpailukykyyn parantamiseksi tarkoituksena on myös lieventää uusien jälleenrahoitusluottojen ehtoja siten, että järjestelystä tulisi yritysten kannalta toimivampi ja kansainvälisesti kilpailukykyisempi.

Jälleenrahoitusluotoilla tulee olla Finnvera Oyj:n vientitakuu ja tästä syystä valtion vientitakuulain 10 §:n mukaista vientitakuiden myöntämisen enimmäismäärää tulee korottaa 10 miljardista eurosta 2,5 miljardilla eurolla 12,5 miljardiin euroon.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksen tarkoituksena saada vientitakuiden osalta riittävät valtuudet viennin rahoittamiseen kilpailukykyisin ehdoin. Esityksellä pyritään varmistamaan viennin rahoituksen jatkuvuus rahoituskriisin aikana sekä säilyttämään suomalaisten viejien kilpailukyky muiden maiden viejäyrityksiin nähden ja siten turvaamaan vientiteollisuuden työpaikkoja ja vähentämään lomautuksia ja irtisanomisia.

Jälleenrahoitusluottoja myönnettäisiin vain hankkeisiin, joille on myönnetty vientitakuu. Koska valtion valtuutta myöntää lainoja Suomen Vientiluotto Oy:n jälleenrahoitustoimintaan esitetään lisättäväksi 2,5 miljardilla eurolla, arvioidaan jälleenrahoitusmalliin sisältyvän vientitakuupakon lisäävän vientitakuuvaltuuden tarvetta myös 2,5 miljardilla eurolla. Jälleenrahoitusmallin käyttöönotto liittyy rahoitusmarkkinoiden häiriötilanteeseen ja on siten väliaikainen, joten tarkoituksena on, että vientitakuiden enimmäismäärän tasoa tarkastellaan uudelleen rahoituskriisin mentyä ohi.

Finnvera Oyj:lle mahdollisesti aiheutuvien vientitakuutappioiden määrää on mahdoton arvioida etukäteen. Vientitakuulain 10 §:n 2 momentin mukainen kirjanpidollinen vastuukanta (tilanne 31.12.2008) oli 6,8 miljardia euroa. Vastuukantaan sisältyy merkittäviä riskikeskittymiä. Finnvera Oyj:n sisäisen riskipuskurin määrä on noin 130 miljoonaa euroa ja valtioneuvoston rahastossa olevien varojen määrä noin 700 miljoonaa euroa.

Vientitakuuvaltuuden korotus turvaisi osaltaan vientiyriyten rahoituksen häiriöttömän jatkumisen ja mahdollistaisi käyttöön otetun jälleenrahoitusmallin soveltamisen jatkumisen.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä yhteistyössä Finnvera Oyj:n kanssa. Hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta on puoltanut esitystä. Asian kiireellisyydestä johtuen esityksestä ei ole pyydetty lausuntoja muilta tahoilta.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Hallituksen vuoden 2009 I lisätalousarvioesityksessä (momentti 32.30.80, Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleenrahoitustoimintaan) esitetään 1,25 miljardin euron määrärahan lisäystä ja 2,5 miljardin euron valtuuden lisäystä jälleenrahoitusluottojen myöntämiseen. Koska jälleenrahoitusluottojen myöntämiseen liittyy niin sanottu vientitakuupakko, joudutaan vientitakuiden myöntämisen enimmäisrajaa nostamaan vastaavasti 2,5 miljardilla eurolla 12,5 miljardiin euroon.

6 Voimaantulo

Lakiesityksen esitetään tulevan voimaan keväällä 2009.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiesitys:

Laki

valtion vientitakuista annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä toukokuuta 2001 valtion vientitakuista annetun lain (422/2001) 10 §:n 1 momenttia, sellaisena kuin se on laissa 1139/2008, seuraavasti:

10§
Vastuurajat

tenkin olla enintään 1 000 miljoonaa euroa ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen investointitakuiden takuuvastuu enintään 200 miljoonaa euroa.

Vientitakuiden ja suojautumisjärjestelyjen yhteenlaskettu vastuu saa olla enintään 12 500 miljoonaa euroa. Edellä 6 §:ssä tarkoitettuja vientitakuiden takuuvastuu saa kui-

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 .

Helsingissä 27 päivänä helmikuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Työministeri *Tarja Cronberg*

Rinnakkaisteksti

Laki

valtion vientitakuista annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä toukokuuta 2001 valtion vientitakuista annetun lain (422/2001) 10 §:n 1 momenttia, sellaisena kuin se on laissa 1139/2008, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

10 §

10§

*Vastuurajat**Vastuurajat*

Vientitakuiden ja suojautumisjärjestelyjen yhteenlaskettu vastuu saa olla enintään 10 000 miljoonaa euroa. Edellä 6 §:ssä tarkoitettujen vientitakuiden takuuvastuu saa kuitenkin olla enintään 1 000 miljoonaa euroa ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen investointitakuiden takuuvastuu enintään 200 miljoonaa euroa.

Vientitakuiden ja suojautumisjärjestelyjen yhteenlaskettu vastuu saa olla enintään 12 500 miljoonaa euroa. Edellä 6 §:ssä tarkoitettuja vientitakuiden takuuvastuu saa kuitenkin olla enintään 1 000 miljoonaa euroa ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen investointitakuiden takuuvastuu enintään 200 miljoonaa euroa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 20 .